

En ny vetenskaplig tidskrift om och för högre utbildning

Anders Sonesson och Ann-Sofie Henriksson

Äntligen! Den 21 juni 2011 tryckte redaktionen för *Högre utbildning* på publiceringsknappen och därigenom har nu det första numret av tidskriften sett dagens ljus. Idén till en tidskrift föddes för lite mer än tre år sedan i samband med diskussioner inom en grupp av pedagogiska utvecklare. Det fanns då, liksom nu, ett stort behov av arenor för en kvalificerad diskussion kring utbildning, undervisning och lärande i högskolan. En arena som lyste särskilt starkt med sin frånvaro i Sverige var den kollegialt granskade tidskriften. För vetenskapliga artiklar om lärande och undervisning i högre utbildning var man i huvudsak hänvisad till internationella tidskrifter, i vilka andra utbildningssammanhang än det svenska och nordiska dominerar. En tidskrift för en svensk/nordisk läsekrets där vårt högskolesammanhang tilläts ta plats och författarna kunde skriva på sitt modersmål var därför en tilltalande tanke. Vi grep tag i denna tanke under våren 2008 och bildade en arbetsgrupp inom Swednet, svenskt nätverk för pedagogisk utveckling av högre utbildning. Vi ville ta fram en tidskrift om och för högre utbildning – för lärare och handledare, för pedagogiska utvecklare och ledare, för forskare med inriktning mot lärande i högskolan, för bibliotekarier samt för studenter och doktorander.

Tidskriften döptes till *Högre utbildning* efter att först ha gått under arbetsnamnet *Högre utbildning i Norden* och sedan *Högre utbildning i Sverige*. Det första arbetsnamnet övergavs därför att en nordisk tidskrift framstod som ett betydligt större projekt att sätta samman och hålla ihop, samt att man i Danmark relativt nyligen startat tidskriften, *Dansk Universitetspedagogisk Tidsskrift*. Det andra arbetsnamnet övergavs för att inte utesluta bidrag från andra länder. I dagsläget tillåter redaktionen bidrag förutom på svenska även på danska, norska (bokmål) och engelska. Till vår stora glädje har vi redan i vårt första nummer ett bidrag från Norge.

Fri tillgänglighet, Open Access, blev snabbt ett ledord i utvecklingsarbetet. Dels för att vi tycker det är en viktig princip och dels för att tidskriften annars sannolikt skulle bli svårtillgänglig för många i vår breda målgrupp. För att möjliggöra fri tillgänglighet föll valet på en elektronisk tidskrift och publiceringsverktyget Open Journal Systems, OJS, som är ett webbaserat verktyg byggt med öppen källkod, s.k. open source. En parallell webbplats, tidskriftens "framsida", upprättades också: www.hogreutbildning.se. Denna webbplats har ett betydligt modernare gränssnitt än OJS och innehåller en rad sociala funktioner såsom forum och andra kommunikationsverktyg, samt möjligheter för registrerade användare att skapa egna sidor och grupper. Vår förhoppning är att denna webbplats ska fungera som en dynamisk plattform för kommunikation och erfarenhetsutbyte och därigenom utgöra ett komplement till tidskriften. Antalet registrerade på www.hogreutbildning.se är i skrivande stund glädjande nog 192.

Under 2010 tillsattes den första redaktionen och arbetet med att rekrytera granskare påbörjades. Sedan starten har *Högre utbildning* knutit till sig 28 granskare. Tidskriften sjuöptes officiellt den 14 oktober 2010, vid den nationella pedagogiska utvecklingskonferensen NU2010, men till vår stora glädje inkom det första bidraget redan veckan innan. Sedan dess och till dags datum har tidskriften fått in 36 bidrag, varav 8 återfinns i detta vårt första nummer. Flera bidrag är

under granskning och redaktionen hoppas på ett andra nummer till hösten. Nu med ett första nummer publicerat kommer vi att börja marknadsföra tidskriften i högre grad än tidigare och hoppas självfallet på fortsatt god tillströmning av bidrag.

Nummer ett av *Högre utbildning* inleds med fyra artiklar: Per Andersson och Mattias Danielsson diskuterar studenters reella kompetens, hur den kan användas för tillgodoräkningen men också hur den kan nyttjas och byggas vidare på i undervisningen. Sofia Kjellström och Kristian Stålné presenterar teorin ”Model of Hierarchical Complexity” (Commons m.fl.) och argumenterar för dess relevans inom högskolepedagogiken. Johansson, Apelgren, Birgegård, Grydén och Rügheimer beskriver konceptet och arbetsprocessen för den webbaserade pedagogisk meritportfölj man tagit fram vid Uppsala universitet. Rune Krumsvik skriver om ”digital kompetens” i skolan och lärarutbildningen, hur begreppet kommit att definieras i norsk policy samt de utmaningar man nu står inför. Därefter följer tre bidrag som sorterar under rubriken Goda exempel: Jannika Andersson Chronholm och Staffan Andersson skriver om en introduktionskurs som införts för att få fler studenter att stanna kvar på utbildningen. Larsson, Andersson Chronholm, Elmgren och Andersson presenterar undervisningsformen ”rangordningsövningar” och de erfarenheter man gjort av metoden inom ämnena biologi, fysik, geovetenskap och kemi. Ebba Ossiannilsson skriver om s.k. öppna digitala läresurser. Som avslutning debatterar Henrik Hegender obligatorisk närvaro och ställer frågan huruvida vi examinerar närvaro eller kunskap.

Avslutningsvis vill vi här i samband med utgivningen av vårt allra första nummer tacka flera organisationer och personer som varit särskilt viktiga för tidskriftens tillblivande:

- Swednet och alla dess medlemmar för ekonomiskt stöd, under utvecklingsfasen och framgent, för den viktiga roll som styrelsen och medlemmarna har spelat under utvecklingsfasen och i den nu, i högsta grad, pågående redaktionella verksamheten som granskare, redaktörer, layoutredaktörer, språkgranskare och korrekturläsare.
- De pedagogiska utvecklingsenheterna vid Lunds, Uppsala, och Stockholms universitet samt Karolinska institutet för all uppmuntran och mycken värdefull arbetstid.
- U6 – de pedagogiska utvecklingsenheterna vid Göteborgs, Linköpings, Lunds, Stockholms, Umeå och Uppsala universitet – för stöd för tidskriften framgent.
- Maria Hedberg, Lunds universitet, för all hjälp med formgivningen av tidskriften, webbplatserna, logotypen samt formatmallarna för de olika bidragstyperna.
- Terese Stenfors-Hayes, Karolinska institutet och avgående redaktionsmedlem, för gott redaktörskap.
- Lars Bourelius, Blekinge tekniska högskola, och Thomas Fritz, Umeå universitet, för att genom sitt arbete med www.learningnet.se varit med och sått tankfröet till denna tidskrift.

Anders Sonesson och Ann-Sofie Henriksson,
för *Högre utbildnings* redaktion.